

Ref: Accom INTERPRETATIE 2006/2

Interpretatief advies van 28 juni 2006 met betrekking tot de draagwijdte van de carenperiode van twee jaar (artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen)

▪ **Inleiding**

1. Aan het Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris (hierna, het Comité) werd door een commissaris een interpretatievraag voorgelegd in verband met artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen. Dit voorschrift luidt als volgt : “de commissarissen kunnen zich niet onafhankelijk verklaren wanneer de vennootschap waarvan zij de jaarrekening controleren of een Belgische vennootschap of een Belgische persoon die met deze vennootschap is verbonden in de zin van artikel 11 of een buitenlandse dochtervennootschap van een Belgische vennootschap die onderworpen is aan de wettelijke controle van haar jaarrekening, bedoeld in de artikelen 142 en 146, tijdens hun mandaat of gedurende twee jaar voorafgaand aan hun benoeming de bestemming is geweest van één of meer andere prestaties dan die welke krachtens de wet werden toevertrouwd aan de commissaris en worden uitgevoerd door hem of door een persoon met wie de commissaris een arbeidsovereenkomst heeft afgesloten of met wie hij beroepshalve in samenwerkingsverband staat of door een met de commissaris verbonden vennootschap of persoon als bepaald in artikel 11”. De in artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen bedoelde prestaties die de onafhankelijkheid van de commissaris in het gedrang kunnen brengen, worden limitatief bepaald in artikel 183 ter van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, zoals ingevoegd door het koninklijk besluit van 4 april 2003 betreffende de prestaties die de onafhankelijkheid van de commissaris in het gedrang brengen.

▪ **Interpretatievraag voorgelegd aan het Comité**

2. Een bedrijfsrevisor heeft bij het Comité gepeild naar de mogelijkheden om voor het boekjaar 2006 als commissaris te worden aangesteld bij een moedervernootschap naar Belgisch recht en een aantal van haar dochtervennootschappen naar Belgisch recht, die deel uitmaken van een internationale groep naar buitenlands recht, in de wetenschap dat het net van de bedrijfsrevisor in 2005 voor rekening van één van de dochtervennootschappen naar Belgisch recht van de groep in kwestie bepaalde opdrachten heeft vervuld die verband houden met het voeren van de boekhouding. De bedrijfsrevisor zou weliswaar niet bij die dochtervennootschap als commissaris worden aangesteld, maar bij de moedervernootschap naar Belgisch recht en de overige dochtervennootschappen naar Belgisch recht, ingevolge de beslissing van de moederonderneming naar buitenlands recht om voor de hele groep op een ander auditkantoor een beroep te doen.

3. Op het niveau van de groep is de dochtervennootschap waarvoor de boekhoudkundige opdrachten werden uitgevoerd, qua omvang irrelevant.

4. De verzoeker wijst op de bijzonder delicate aard van de situatie, want gezien de voorafgaande carenperiode van 2 jaar waarin artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen voorziet, zou dit voor een moederonderneming naar buitenlands recht kunnen betekenen dat zij niet vrij de commissaris kan kiezen die zij wenst aan te stellen bij de vennootschappen naar Belgisch recht die deel uitmaken van de groep.

▪ **Interpretatief advies**

Procedure-aspecten

5. Conform artikel 1, vijfde lid van het koninklijk besluit van 4 april 2003 tot uitvoering van het artikel 133, tiende lid van het Wetboek van vennootschappen en tot oprichting van het Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris werden de deskundigen respectievelijk aangeduid door het Instituut der bedrijfsrevisoren en de Hoge Raad voor de economische beroepen, uitgenodigd om hun advies te verstrekken over het dossier.

Aard van een interpretatief advies

6. Op uitdrukkelijk verzoek van een commissaris of bij het onderzoek van een dossier ingeleid door een commissaris, kan het Comité ertoe gebracht worden zich uit te spreken over juridische vragen die rechtstreeks gebonden zijn aan zijn bevoegdheid bepaald bij artikel 133, zesde en tiende lid van het Wetboek van vennootschappen, om voorafgaande adviezen te verstrekken, maar waarvan de antwoorden op deze vragen op zichzelf géén “adviezen” van het Comité vormen in de zin van de voornoemde bepalingen.

Het Comité heeft beslist deze vragen en antwoorden te behandelen met toepassing van dezelfde procedure als diegene die voorzien is in het koninklijk besluit van 4 april 2003 tot oprichting van het Comité inzake de “voorafgaande adviezen” in de zin van artikel 133, zesde en tiende lid van het Wetboek van vennootschappen, en de antwoorden op deze vragen te kwalificeren als “interpretatieve” adviezen.

“Interpretatieve” adviezen zijn niet bindend en zij kunnen niet worden aangevoerd in een andere juridische of feitelijke context.

Draagwijdte van artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen

7. Artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen legt commissarissen en hun Belgisch of buitenlands netwerk verbod op om de zeven diensten te presteren die limitatief zijn bepaald in artikel 183 ter van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, voor rekening van de vennootschap waarvan zij de jaarrekening controleren, van de moedervervennootschappen naar Belgisch recht van de vennootschap waarvan zij de jaarrekening controleren, van de dochtervennootschappen naar

Belgisch recht van de vennootschap waarvan zij de jaarrekening controleren, van de vennootschappen naar Belgisch recht die een consortium vormen met de vennootschap waarvan zij de jaarrekening controleren, van de andere vennootschappen naar Belgisch recht die, naar weten van haar bestuursorgaan, worden gecontroleerd door de voornoemde vennootschappen, van de Belgische personen die verbonden zijn in de zin van artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen, van de dochtervennootschappen naar buitenlands recht van de vennootschappen waarvan zij de jaarrekening controleren.

8. Artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen bepaalt bovendien dat het verbod opgelegd aan de commissaris en zijn netwerk, geldt voor de twee jaar die de benoeming van de commissaris voorafgaan.

9. Er bestaat geen uitzondering op noch afwijking van het verbod opgelegd door artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen.

10. Het Comité is niet bevoegd om een afwijking van dit verbod toe te staan.

11. Artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen bevat trouwens geen enkel materialiteitscriterium en de omstandigheid dat de dochtervennootschap waarvoor de diensten werden gepresteerd, qua omvang irrelevant is op het niveau van de groep en de prestaties verricht door het netwerk van de revisor, geen betekenis hebben op het niveau van de groep, is in juridisch opzicht dan ook niet relevant.

12. Aangezien het in casu gaat om prestaties die, volgens de verklaringen van de verzoeker, niet verenigbaar zijn met de onafhankelijkheid en in 2005 werden verricht door het netwerk van de revisor voor rekening van een in artikel 133, achtste lid van het Wetboek van vennootschappen bedoelde vennootschap, kan het Comité enkel vaststellen dat de revisor, in de huidige stand van de wetgeving, geen mandaat als commissaris – zoals hij zich zou voornemen – zou kunnen opnemen, noch bij de moederonderneming naar Belgisch recht, noch bij de andere dochtervennootschappen naar Belgisch recht van de groep.

13. Het Comité heeft in de context van deze adviesvraag ook kennis genomen van een wetsontwerp houdende diverse bepalingen¹ dat thans in de Kamer van Volksvertegenwoordigers wordt besproken. Dit wetsontwerp wijzigt onder meer artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen en stelt meer bepaald voor om de carenperiode (of terugwerkende kracht) van twee jaar te schrappen. De memorie van toelichting stelt niettemin uitdrukkelijk dat de schrapping van die terugwerkende kracht « geen afbreuk (doet) aan de algemene beginselen betreffende onafhankelijkheid, die van toepassing blijven, in het bijzonder het beginsel volgens het welke de commissaris zijn eigen werk niet mag controleren, bij voorbeeld inzake het voeren van de boekhouding. Het past dus geval per geval te onderzoeken of de prestaties die verricht werden door de commissaris of zijn netwerk in de jaren die voorafgaan aan zijn benoeming als commissaris, zijn onafhankelijkheid al dan niet in het gedrang brengen. Er zal een bijzondere aandacht moeten besteed worden aan deze situaties en desgevallend zal het mandaat van commissaris niet toevertrouwd noch aanvaard moeten worden indien de verrichte prestaties de

---

¹zie artikel 86 van het wetsontwerp; Parl.St., Kamer. 2005-2006, nr. 51-2518/001

onafhankelijkheid van de commissaris in het gedrang brengen. In het bijzonder zullen de diensten die hebben geleid tot de aanstelling van de directeur-generaal of de financiële directeur en tot het houden van de boekhouding van een belangrijke dochtervennootschap het voorwerp uitmaken van een bijzondere aandacht ».